

Sporočilo za javnost Agencije Evropske unije za temeljne pravice
Dunaj, 28. marec 2018

Informacijska tehnologija: zaščita pravic ali kršitve pravic?

Sistemi informacijske tehnologije nam lahko pomagajo izslediti pogrešane migrantske otroke in se boriti proti krajam identitet. Hkrati pa obstajajo tudi velika tveganja za kršitve temeljnih človekovih pravic, na primer tveganje za nepošteno obravnavo v azilnem postopku. To so ugotovitve Agencije Evropske unije za temeljne pravice (FRA) v njenem novem poročilu. Ker se organi oblasti vedno pogosteje zanašajo na te sisteme, so v poročilu predlagani načini za boljšo zaščito pravic oseb, ki jih ti sistemi zadevajo.

„S sistemi informacijske tehnologije se sicer resda poveča učinkovitost, a kakšna tveganja to prinaša za temeljne pravice?“, se sprašuje direktor agencije FRA [Michael O’Flaherty](#). „Temu vprašanju, ki se pogosto zastavlja, a ga redko podrobno proučujemo, je treba nameniti več pozornosti, da bomo zagotovili spoštovanje pravic, ki so opredeljene v Listini EU o temeljnih pravicah. Ustrezni zaščitni ukrepi bodo zmanjšali kršitve pravic in okreplili zaupanje v povečano uporabo sistemov informacijske tehnologije za večjo varnost in nemotene migracijske tokove.“

Ker se IT-sistemi vedno pogosteje uporabljajo na področju migracij in varnosti, poročilo z naslovom „[Under watchful eyes – biometrics, EU IT-systems and fundamental rights \(Pod budnimi očmi – biometrija, sistemi informacijske tehnologije in temeljne pravice\)](#)“ proučuje vpliv teh sistemov. V poročilu je izpostavljeno tudi, kako zaščititi temeljne človekove pravice:

- približno polovica evropskih uradnikov, ki delujejo na področju upravljanja meja in izdajanja viz, s katerimi je agencija FRA opravila razgovore, je omenila, da v njihovih sistemih prihaja do napak pri vnašanju podatkov. Vzrokov za to je več: napačno črkovanje, pomanjkljivo tolmačenje ali pripis prstnih odtisov napačni osebi. Zaradi tega bi morala EU in njene države članice sprejeti ukrepe za boljše zagotavljanje kakovosti. Prav tako bi morali poskrbeti za to, da so ljudje seznanjeni s tem, zakaj se podatki zbirajo in kako enostavno popraviti ali izbrisati nepravilne osebne podatke;
- do podatkov je mogoče tudi nezakonito vdreti; represivni režimi lahko dostopajo do podatkov o iskalcih pribežališča; podatki o otrocih jih lahko stigmatizirajo v odrasli dobi. Zaradi tovrstnih težav je treba uvesti stroge zaščitne ukrepe za nadzor nad dostopom do podatkov ter najti načine za spremljanje, kako se podatki uporabljajo.

Sistemi informacijske tehnologije pa so lahko na drugi strani tudi pozitivna stvar. Skoraj tretjina mejnih policistov je že naletela na otroke, ki so bili označeni kot pogrešani. To je pokazatelj, kako lahko ti sistemi pomagajo pri izsleditvi pogrešanih otrok in otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi. Prav tako se lahko z njihovo pomočjo pridobijo informacije o ljudeh, ki so prispeli brez veljavnih dokumentov, če so bili njihovi podatki predtem že vneseni v sistem. S tem se lahko zagotovi, da se ljudem dostop ne zavrne nezakonito.

Za več informacij si oglejte [rubriko vprašanja in odgovori](#) ali se obrnite na naslov: media@fra.europa.eu oziroma pokličite na telefonsko številko: +43 1 580 30 642

Sporočilo urednikom:

- Evropska unija že ima obsežne informacijske sisteme za upravljanje meja ([vizumski informacijski sistem](#), [schengenski informacijski sistem](#) in [sistem EURODAC za](#)

[identifikacijo prosilcev za mednarodno zaščito](#)), a ima v načrtu, da jih vzpostavi še več. Njen namen je tudi, da bi obstoječi in prihodnji sistemi delovali vzajemno, da bi si v njih lahko izmenjavali podatke.